

ԶԱՏԿԻ ՈՒԽՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սփիւռքի մերձաւոր կայաններէն եկած այս տարուան մօս 600 ուխտաւորները, ուուշ երեք տաբարներ, այս տարի եւս հիւրենկայուցան Ս. Յակոբթանց դարաւոր վանիննեն ներս, ընդունենալ հոգեւոր լիուլի միջիբարուրին եւ մասնակցելով Ս. Յարուրեամ, Ս. Մննդեան, Ս. Կուսի գերեգմանի տաճարներու եւ Համբարձման իշրան ուխտազնացուրիններուն եւ Ս. Յակոբթանց Մայր Տանարի եւ յարակից նկեղծիցներու պատօսնութեներուն եւ նանդիսուրեանց ու մեկնեցան միջիբարուած ու «ուունչով լիացած» տաճենալով հայկական Սիոնին հոգեկան այս աննուազ լոյսը՝ զոր դարեւ տարուանիկ մեր հաւատաւոր նախնինները առեւ են այս վարդերն ու պահեն իրենց բնանեկան խորաններու վրայ՝ յորդոց որդի:

Այս տարեւան ուխտաւորներուն մէջ կար նաև Բուժաւար Աւազը, որ դէպի Ամերիկա կատարելիք իր նախորդուրեան առիրով, կանգ առաւ Երօսապէմ, Տօնրինական Ս. Տեղեաց մէջ կատարելու համար իր ուխտն ու Երկրպագուրիւնը: Իրեն նետ իր Տօքը. Սեդ Վղիազարեան եւ Պ. Գուրգ Յահակիան:

Նուրգ հինգ տաբարներ, Աւազ սիրելի հիւր եղան. Ս. Արոռիս, լայնօրէն Վայելելով Նորին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր խնամքն ու հիւրասիրուրիւնը:

Ուխտաւորներու եւ ծողովուրդի միահամուռ փափաքին ու պահանջին վրայ, բուժումներու համար կատարելու աւելի ամէն Եսաւի հիւրնդենք օսար եւ հայ, ընդունելու համար իրենց բուժումը, եւ թերեւնալու իրենց ցաւերեն:

*

Աւելորդ չ'ըլլար թերեւս հոս իրեւ լուսաբանուրիւն զսել թէ Աւազը, հազի հաս տարեկան, հայցը ու համես Երիտասարդ մըն է: Կը հաւատայ իր հոգեկան օրուրեան որ իրեն կուզայ Աստուծե, «ամ միակ ու մեծ աղբիւրեն, որևէ կ'ընդունին մենք բոլոր մեր կեանքն ու կարուրիւնները», ինչպէս կ'ըսէ:

Նոր չէ որ պիսի ապացուցուի հաւատային մէկն աղբեցուրիւնը մարդնին վրայ: Արդի հաղաքակրուրիւնը մեծ ուօպարու-

թիւն կ'ընծայէ մեր մարմնին եւ անոր զարգացման, անց առելու աստիճան հոգին: Մեր Ֆիզիկականը առողջ պահելու համար կը դիմենք զանազան մարզանեներու, դեղերաւ եւ պահեցուրեանց, ասկայս չեն նամաւեր մեր հոգին ու միտք մարզիւ, զանանք զըրուրեան մը վերածելու եւ անոնց գործունեւրիւնը աւելի արդիւնաւոր ընելու մասին: Տակաւ կարգ մը իրողուրիւններ կը զան ապացուցանելու թէ՝ աս մը հիւանդուրիւններ բուժելու համար մեր միտք այնուն կարեւոր է, որքան թիսկիններ ու զեղեցր: Գուցէ հեռու չէ ժամանակից երբ մենք ի վիճակի պիտի ըլլանք բուժելու ամէն տեսակ հիւանդալուրիւններ՝ մտքի ուժին միջոցաւ: Արդի հոգեբանական զիտուրիւնը եւ մտքի ու հոգիի աղերօր լայնօրէն նանցող թիսկինները՝ կ'ընդունին հաւատին դերը՝ եւ զայն արդին իսկ կ'օգտագործեն իրենց դարձանումներուն մէջ:

Ժամանակից մը ի վեր եւրոպական կարգ մը երկիրներ, զիխաւուրաբար Գերմանիա եւ Անգլիա, որու մարգոց մէջ Երեւան եկան գերբնական ընուհիներ եւ կարողուրիւններ, իրենց վրայ հրաւիրելով հոգեբանուրեան ու նոյնին զիտուրեան լայն ուօպարուրիւնը: Քչյուրիլինկ, Ճորժ Լոտինամին, Ռուտուլի Շեպյանը, Ջէվրէյս, Քրիչնամուրիթի, Ֆրանկ Պուլյան, հայազգի Եւրոպի կուրտիսի եւ ուշեւներ, որոնք զգացնի եւ յայտաւացնի իրենց ոյժը եւ իրենց վրայ ցոյց տուին յատկանեսուրեան, իմասուրեան, բափանցուրեան եւ հիւանդուրիւններ բուժելու բացառիկ յատկիւններ:

Ցեսոյ պէտք է խոստովանիլ թէ բոլոր անոնք որ ձգած են բարձրագոյն եւ անդրագոյն հեմատուրեանց, Եկատուած են առաւելի կամ նուազ չափերով գերբնական: Նոյնիսկ երբ կը կարդանք, յօրինակից համար, Պրոմեթեոս Ելթարուած, Համալէթ, Ֆառուստ, Տաննիթ, Միլտոն եւ Շէլլին կը զգանք իրենց մէջ նախատաց, աւելի նիւս վերնատաց, բայուն ոյժեր, որոնք անձանօր աժխարմաններէն կ'առաջնորդեն մեր միտքերն ու նակատազիւնները:

Գիտուրեանց ուուշ ձեռք քերուած ծանօթուրիւնները այսօր մեզ կ'առաջնորդեն անիւր իրողուրենին զուրու ուրիշ իրողուրիւններու, բայլ առլու չափ արդի մեծ զիտուններն Տիշ Ջեմս Ջենսի «թէ զիտուրիւնը

տակալիք չեղած հազորդութիւն վերջական իրականութեան, եւ ըստ ցարդ նիրական կարծուած իրողութիւնները մեզի կուզան տարբեր կերպարաններու տակ եւ տարբեր առնչութիւններով։ Խոկ Sir Ambrose, մին Անբրիփ հնարիչներէն, տակալին 1935թին կը յայտարակե քա Ս. Գրական երաժեններ սրբահաւատութիւններ չեն, այլ իրազործումները մեր բարձրագոյն եսին։

Արեւելեան միսիսինները, կարգ մը կրօնական գրութիւնները եւ հնդիկ եօկաններու հոգեկան փորձերը, Բարձրագոյնին հասնելու եւ զիթենք Անոր ոյժին ընդունակ ընելու, այսու աւելի դիւրութեամբ կրնան բացատրուիլ եւ Վերլուծուիլ, վասնդի մտին եւ անոր երաշալիններու մեխանիզմը այսու աւելի բան ծանօթ ու բացատրի է դարձած։ Մեր աշխեռուն իսկ առջեւ, բանի մը տարուան ընթացին տեղի չեմ ունեցած անաւոր եւ աննեռատեսին հնեւեւանքներով իրազուրիւն մը. — կ'ակնարկեն հնդիկական ոյժին։ Խնչու չմասմեջ հանդիյօտէն նման ընդարձակումներու, արձակումներու, հոգեկան ոյթերու աւելի անսահման, նարեկացին բառով, «աննունական ասպարեզներու» ներքո։ Գիտութիւն հազի բանի մը հազար տարիներու գետին մը ունի իր ետին։ Հոգին զանցումն իսկ է ժամանակին։ Մեկ գարու ընթացին զաղսնի գիտութիւնները (sciences occultes) գտարած են կախարդական եւ ծրածակի իրենց փառերէն, գտանալու համար ենու հետազոտումի, աւելի բան խորհրդաւոր փորձաշխարհին։ Ու տարօնինակ չեմ որ այս կերպ զարգացումի այլ զիտուրեանց՝ զուգահեռ ընթանան յայտնի գիտութեանց (Ֆիզիք, Ժիմի, գոզմոկրածի, մարեմարիք) այժման արդիւնաւաշ զանենքը, որոնք ոչ միայն կը յեղարշեն կերպանել մեր Ֆիզիք տիեզերին, այլ եւ կը փորձեն մեր հոգեղեն տիեզերի ենթարկել յաւիտենական ու մեկորդին։ Բառերը կրնան փոխուիլ, անոնց ետին կայ մեկ եւ անփոփոխելի ոյթերուն ոյթը, Աստուն։

Աւագ մին է այն բարի հոգիններէն անտարակոյս, որ ի վիճակի է հազորդակցութեան մեջ ըլլալու Բարձրագոյն Ոյժին հետ եւ առնելով անկ կարելի ընորդը, ոյթը, զայն բանենելու համար ուրիշներու։

Աւագի յայտնութիւնը ուրախութեան եւ պարծանելի առիք մը միայն պիտի է նկատենի

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԻԿԻՆ

ՃՆՈՐՀԱՏՈՐԱԿԱՆ ՀԵՇԱԳԻՒՐՆԵՐ

1 Ապրիլ 1947

Նորին Սուրբ Օծութիւն

ԳէՈՐԳ Զ.

Սրբազնագոյն Կաթոլիկոս

Էջմիածին, Հայաստան

«Զեր Սուրբ Օծութեան կը ներկայացնենք մեր զատկական շնորհաւորութիւնները յանուն մեր հոգեւոր դասուն եւ հաւատացելոց, մաղթելով Զեր Սրբութեան երջանիկ արեւաշատութիւն, Եկեղեցւոյ, Հայրենիքին եւ սիրեցեալ ազգին անսասանութիւնն եւ քարօրութիւնն։»

Կիլիմ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Էջմիածին, 7 Ապրիլ 1947

Ամեն. Ս. Պատրիարքին

Պատրիարքարան Հայոց Երուսաղէմի

«Ողջունում ենք խաղաղութեան եւ եղբայրութեան սիրոյ մեծ տոնը. Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց. Օրինում ենք մեր հօտոր։

ԳէՈՐԳ ԿԱԹՈԼԻԿՈՍ

ԳԵՐ. 8. ԶԱՅՐԾ ՆՊՍ. ՄԵՐ ՄԷՋ

Նորին Ամեն. Կառակորով զատկական տոներու առիթով մեր մէջ առնեցանք նոր հպատակապուտացած հայէպի երիտասարդ և արքանաւոր առաջնորդու որ տանկան արբորութեանց բերաւ իր գեղեցիկ մասնակցութիւնը։ Նորին Եկեղեցաւոթիւը Զատիկի առաւուն մեր Տիրոջ Ս. Գեղեցամանին զրայ մատոյց հանդիսաւոր Ս. Պատարազը և նախագահութեան հարց մը եկեղեցական հանդէսն եւ մասնակցեցաւ Հայոց կառական շնորհաւորութեանց և ընդունելութեանց. — Յանուն Նունապատութեան Սիոն իր շնորհակառութիւնը կը յայտնէ Նորին Սրբազնութիւն 8. Զարքեն նոր Փայտականին։

մենք հայերա մեզի համար, վասնդի անիկան մին է ազնուական տուրերով օժտուած մեր ցեղի զաւակներէն, որոնք, ինչպէս կ'ըսէ մեր աւանդութիւնը, յանել առաջ «Հոգւոյն ծառանենք» խմած են ցեղին ընդունակութիւններու կարենալութիւնն։